

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 „
 Kélyben háshoz hordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítését
 vagy megőrzését nem vállalja.

Hirdetések és hírdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 9.

A kereskedelmi szerződések.

(K. Ö.) A külkereskedelem legfontosabb tényezői a kereskedelmi szerződések.

A nyolczvanas évek szabadkereskedelmi irányzatának behatása alatt mi eddig oly kereskedelmi szerződéseket kötöttünk, melyek a külállamok forgalmának biztosítottak jogosulatlan előnyöket, szemben a mi mezőgazdasági terményfelelőseinkkel és fejlődő iparunkkal.

Hogy ezek a kereskedelmi szerződések hová juttattak bennünket, nem szorul külön fejtegetésekre. Elég, ha rámutatunk a mezőgazdasági és ipari válságra, a 4600 millió magánadósságra, az 1700 millió jelzálog adósságra és a 4600 millió államadósságra.

Már jó benne vagyunk az új esztendőben, a mikor tehát tisztán kellene látnunk a kereskedelmi szerződési politika miként való alakulását és jóformán még semmit sem tudunk.

Igaz, Olaszországnak felmondtuk a kereskedelmi szerződést. Ezt megelégedéssel nyugtázzuk. Most csak arról van szó, hogy a borvám-klauszula semmi formájában se kerüljön bele az új szerződésbe. Ausztria részéről ugyan meg van a hajlam, hogy Magyarországnak gáncot vessen. Rajtunk áll a csapdát észrevenni és idejében talpra állni. Olaszország ugyanis azzal fenyegetődik, hogy a borvám-klauszuláért úgy kárpótolja magát, hogy a ló- és fávámokat emeli. Tegye. Ebből csak Ausztriának lesz kára. Mi

megnyugodhatunk abban, hogy a borvám-klauszula elejtésével mi annyit nyerünk a szőlőkultúra révén, melylyel szemben a megcsappant fa- és ló kivitelünk szóba sem jöhet.

Ugyanis Magyarország behozott az 1901. évben 8·8 millió kor. értékű bort Olaszországból. Kivittünk pedig Olaszországba lovakat 6·6 millió kor. és fát 5·3 millió értékűt. A kereskedelmi aktívum tehát ezeknél a legfontosabb tételeknél 3—4 millió korona. Sajnáljuk, ha kockára kell tennünk ezt a 3—4 millió aktívumot, de örömet lemondunk róla, ha figyelembe vesszük azt a kárt, melyet az olasz borbevitel az ország közgazdaságának okoz.

Egészen más képet nyerünk azonban, ha a közös vámterület kereskedelmi forgalmát hasonlítjuk össze az olasz behozatallal. Eszerint 1901-ben Olaszországból behoztunk 13·8 millió korona értékű bort, kivittünk pedig 36·6 millió korona értékű fát és 28·2 millió korona értékű lovat.

Ebből mi következik? Következik, hogy Olaszország 13·8 milliót, Ausztria-Magyarország pedig 64·8 milliót kockáztat. De minthogy az olasz bevitelből Magyarország csupán 20% erejéig részesedik, az olasz fa- és lóvámok emeléséből csakis Ausztriának van kára. Hiába mondja Ausztria, hogy abból nekünk lesz kárunk, tehát valahogy kedvezményezzük az olasz bort, a statisztika félreérthetetlenül amellett bizonyít, hogy az olasz fenyegetésektől nyugodtan alhatunk.

De mi lesz a német kereskedelmi szerződésekkel. Mi nem mondtuk fel, de kilátás van rá, hogy Németország azt fel

fogja mondani. Különösen állatkivitelünk van érdekelve. Élő sertéseket nem szállíthatunk Németországba, marhakivitelünk is meg van nehezítve. A husvizsgálati törvény életbe léptetésével s az új vámtarifa magasabb tételei mellett állatkivitelünknek befellegzett.

Nem osztjuk azok nézetét, kik megvigasztalnak azzal, hogy Németországban a lakosság szaporodásával nem áll arányban az állatállomány szaporodása, Németország tehát feltétlenül rászorul a mi állatbevitelünkre.

Mert igaz, hogy Németországban a lakosság gyarapodása az utolsó évtizedben 13·6%, a szarvasmarha gyarapodása csak 8·2%, a sertésállomány gyarapodása 37·6%, melyet ellensúlyoz a juhok állományában beállott 28·8% csökkenés.

Figyelembe veendő azonban, hogy Németország hus-szükségletét nemcsak tőlünk, de beszerezheti máshonnét is. Dániából, Amerikából, Oroszországból. És figyelembe veendő, hogy Németország annyira el van tökévelve állattenyésztési érdekeinek védelmére, hogy a lakosság megkoplaltatásától sem fog visszariadni.

Mi tehát nem érhetjük be a jó szerencse kiváráásával. Nekünk anyagi garanciáink kellene a kereskedelmi szerződésekben, melyek állatkivitelünket lehetővé tegyék. Ezeket a garanciákat mi az ipari vámokban bírjuk. Nem szabad azokat oly mértékben emelnünk, mely emelés a mezőgazdaság fejlődését akasztaná meg. A közös vámterület ipari érdekeiért már eleget tettünk. Ideje, hogy a mezőgazdaságtól se vonjuk meg a jogos védelmet.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Ifjúság.

Írta: León Xanrof.

I.

Ha Pont-Lémonie község derék népe, amely annyi tisztelettel viseltetik Ledouze orvos komoly arca iránt: ha a felesége, ez a szerelmetes, naiv, kicsiny asszony, akinek imádatába annyi csodálat vegyül az ő tudós férje iránt; ha mindazok, akik őt amaz idő óta ismerik, mióta a vidékre költözött s falusi doktornak lett: megpillantanák őt most Párizs aszfaltján, bizony aligha ismernék meg benne azt a Ledouze orvost, akit a falujában tudós komolyságában annyira tisztelnek.

A tekintete csak úgy sugárzik a kaczagó jókedvűtől; a kalapja szinte rádől a bal fülére; a bajusza hetyke, a járása dőlözög, a gomb-

likában pedig szinte provokáló az a vérpiros szegfű. Pont-Lémonie, beteges, feleség . . . van is eszében most erre gondolni! Husz éves lett újra, diák, meg legény, akinek szűk lett a nagy boulevard és szerelemre ittas minden cseppnyi vére.

Amióta kiszállt a vonatból és ismét a lába alatt érezte Párizs kövezetét, eltunyult lelke varázsütésre gyult ki, lángolt fel az ifjúság lelkesedésével. Hej, hogy vágyódott ő odalenn, a szűk eszű pont-lemonieak között ismét — csak egyszer még — vissza az ő régi Párizsába, ahol ismeri minden járdát, minden pinczér és minden éjjeli ór; ahol ifjúsága arany napjait töltötte bohó, tarka egyvelegben, mint diák, mint husz éves ifju.

Néhány nap előtt orvosi kongresszusra hívta meg egy levél Párizsba. És Ledouze-t régi vágya most már nem hagyta nyugodni. Az asszony eleintén tett némi ellenvetést, de aztán beletörődött, hogy tudós urának el kell mennie! Hívják fontos kongresszusra.

Mielőtt vasutraült, vaskos levelet küldött előbb postán Párizsba. Ha ezt a levelet a pont-lemonieak olvasták volna . . .

A levélben ez állott:

Poulart urnak,

az „Ifjúság“-szállodá tulajdonosának,

rue . . .

Párizs.

Kedves Poulart ur!

Régi ismerőse fogja meglátogatni. Egy hétre Párizsba jövök és önhöz szándékozom betérni. Nézzon utána, hogy a régi szobámat megkaphassam. Holnapután érkezem. Addig is hűtessen be jó pezsgőt, mert gyönyörűségben akarok uszni és kirugni lábam alól az asztalt. Rejtse el a tükreit, ha nagyon drágák, mert . . .

Az ön

Totole-ja.

FÁBRY TESTVÉREK nagyáruháza Nagyváradon, Fő-utca. Telefon 76.

Ajánljuk a **Farsangi Idényre** legdivatosabb és legfinomabb árukkal ellátott raktárunkat a n. é. közönség figyelmébe.

Claqueok, Cylinderek, Himzett és Redős Ingek, Gallérok, Kézeldk, Nyakkendők, Glace-Keztyük, Harisnyák, Zsebkendők, Inggombok, Illatszerek stb. meglepő szép választékban!

👉 Női és férfi valódi **CHEWREAU-LACK CZIPÖK**, (melyek nem törnek meg) egyedüli eladása! 👉 9
 👉 Lelkiismeretes kiszolgálás! 👉 Mérsékelt árak! 👉 Keresztény üzlet! 👉

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 9.

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

Az ülés megnyitása előtt az elnök hálás kegyelettel parentálta el Major Ferencz és Dégen Gusztáv képviselőket, akik a karácsonyi szünet alatt hunytak el. Mindketten már régebb idő óta tagjai a Háznak. Major pedig legutóbb a Háznak jegyzője is volt. Általános helyeslés között kijelenti, hogy mindkét képviselő emlékét jegyzőkönyvbe iktatja.

Bejeleni, hogy a titeli választókerületben Jovanovics Ivánt választották meg képviselőül szabadelvű programmal, s egyben bemutatja meghívólevelét.

Bejeleni, hogy ő Felsége előtt az újv alkalmával a képviselőház hódolata és jókívánása tolmácsolva lett.

Bejeleni, hogy Szatmári Mór, a margitai kerület képviselője ellen beadott petíciót a Kuria elutasította s így Szatmáryt végleg igazoltnak jelenti.

Bejeleni Hajdúvármegyének feliratát az ujonczjutalék felemelése ellen.

A kérvényi bizottsághoz utasítják.

Több kisebb jelentőségű iromány előterjesztése után

Lukács László pénzügyminiszter két törvényjavaslatot terjeszt be a cukoradóról és a vámolatlan dohányról, valamint jelentését Pécs városnak a rendkívüli házadó-mentesség tárgyában.

A Ház a törvényjavaslatokat a pénzügyi és gazdasági bizottságokhoz utasítja.

Elnök: Napirend előtt Kossuth Ferencz kíván szólni.

A kiegyezés.

Kossuth Ferencz: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) A kiegyezésről kér felvilágosítást az ország színe előtt. Közügyekben minden titkolódzásnak van határa, e határt a kormány túltepte. (Ugy van!) Bécsben nem magánügyekben tárgyalt a miniszterelnök, hanem az ország érdekében, az országnak tehát tudnia kell, mit tárgyaltak (Ugy van! a szélsőbalon.) Kijelenti az ország színe előtt, hogy a függetlenségi párt előtt e titkolódzás helytelennek látszik. Amde a titkolódzás gyanút is szül. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Közzé kellett volna tenni a miniszterelnöknek álláspontját, mert ha azt az ország tudja, bizonyára csak erőt merithetett volna az esetleges támogatásból. Az országnak érdeke az önálló vámterület. (Ugy van!) Nem talál reá

példát a történelemben, hogy egy kormány olyan erősen küzdött volna azért, hogy az országot tíz évre lekösse. Az az erőlködés, melynek szemtanúi voltak, igazat ad az ő magyar-zatuknak, hogy a múlt év utolsó napján tul nem lehetett volna tárgyalni. Szólvó abban a nagy erőlködésben, melylyel a tárgyalások folytak, azt látja, hogy természetellenes viszonyt akartak létesíteni Ausztria és Magyarország közt. (Ugy van!)

A Bácsfő-Badeni kiegyezésnél a magyar kormány eleget tett kötelességének, de az osztrák nem. Nos hát előfordulhat ismét az a viszony. Az osztrák kormány ahelyett, hogy a Reichsrathban elfogadtatta volna a Bácsfő-Badeni kiegyezést, egy új kiegyezésbe ment bele. Az olyan kormány, mely nem respektálja elődjének aláírását, melylyel a Bácsfő-Badeni kiegyezést aláírták, az olyan kormány aláírására nem ad semmit. A Körberék aláírása kevésbé ér, mint az a tonta, melyet arra pazaroltak. (Ugy van!) Magyarország nem játékszer, hogy csak egy játékszernak vele. (Ugy van! a szélsőbalon.) Nem hiszi, hogy a tulajdon belemenjen az ilyen kiegyezésbe, de ha belemenne, részükéről erős ellentállást fognak találni. (Ugy van! a szélsőbalon.) Nem tudja, mi minden van benne a szerződésben, de benne van a közös vámterület, melyet tíz évre meghosszabbítottak. Hát Magyarország e 10 év alatt nagyon előre fog haladni a romlás felé. Lassanként teljesen ki fogják szolgáltatni az országot az osztrák piacnak. (Mozgás a szélsőbalon.) Ismételtlen felszólítja a miniszterelnököt, világosítsa fel az országot, mi történt Bécsben! (Ugy van!)

Széll miniszterelnök nyilatkozata.

Széll Kálmán: (Halljuk! Halljuk!) Az országnak joga van megtudni, mi történt a kiegyezésben és a kormánynak kötelessége nyilatkozni arról. Ez igaz. Csakhogy a képviselő ur már csaknem egy egész kritikát gyakorolt arról, amiről még nem is tud ugyszólván semmit. O mielőbb nyilatkozni akar, de csak akkor, ha teljesen concipicálva, megkötvé, aláírva van! (Ugy van! a jobboldalon. Zaj a szélsőbalon. Felkiáltások: Hát akkor még nincs megkötvé a szerződés!)

Kubik Béla: Hát mire volt az ujévi komédia!

Pichler: Feta complet elé állítják az országot!

Széll: Ilyen fontos dolgoknál minden egyes betű is határoz. Nem lehet addig felőle

nyilatkozni, míg az teljesen készen nincs. Amde hiszi, hogy a jövő héten már lesz abban a helyzetben, hogy teljesen világos képet adhasson a kiegyezésről. (Helyeslés a jobboldalon, nagy zaj a szélsőbalon. Közbeszólások.)

Tessék ez ilyen közbeszólásoktól tartózkodni. A kormány a legnagyobb önérzettel és öntudattal ment bele a tárgyalásokba. Célja nem volt más, mint megóvni az ország érdekeit. (Helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a szélsőbalon.)

Elhatároztam, hogy ujévre megszüntetem a bizonytalanságot és a Ház elé terjesztem vagy a kiegyezést, vagy az önálló vámterületet. (Viharos zaj a szélsőbalon. Felkiáltások.)

Széll: A kiegyezést illetőleg ismétli, hogy már most határozott választ abban nem adhat annyit azonban kijelenthet már mostan is, hogy addig a kiegyezést nem engedi tárgyalni, míg teljes garanciát nem kap arra nézve, hogy Ausztriában törvényerőre fog emelkedni az. (Helyeslés jobboldalon. Zajos felkiáltások a szélsőbalon: De csak parlamenti uton.)

Elnök: Az ülést öt perczeire felfüggeszti.

Szünet után

a napirend következett és pedig első sorban az ország némely törvényhatóságában mutatkozó keresethiány enyhítése céljából elrendelendő közuti munkák költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása.

A Ház a javaslatot harmadszori olvasásban is elfogadja.

A bevándorlás.

Nyegre László előadó: Osmerteti a közgazgatási és igazságügyi bizottságnak jelentéseit, a belügyminiszternek a külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról szóló törvényjavaslatát.

Buzáth Ferencz: A törvényjavaslatot még általánosságban sem fogadja el sem ő, sem a pártja. Birája a mostani törvényt, melynek nem szereztek érvényt, s ez szülte, hogy oly elemek jöttek az országba, amelyek törvényes követeléseknek nem megfelelő, mégis honpolgárságot nyertek, s kihasználták a magyar népet. A javaslatot bírálva helytelennek tartja, hogy a visszaélések elkövetőit nem toluozzják ki a hazából. Mert ki felel azért, hogy a letelepülő nem követ-e el a másik faluban hasonlóan visszaélést? Kívánja, hogy a letelepülő ne csak

II.

Amikor Ledouze a jól ismert utcába befordul, nagyot dobban a szíve . . . Poulart papa és Poulart mama bizonyosan a küszöbön fogják várni. Vajjon megismeri-e majd Fidéle? . . . Talán Misanchette is ott lesz még a pénztári trónusban . . .

De nem . . . Az ajtóban nem várta senki. Ledouze már messziről észrevette; a kávéház bejárata hej milyen csinosná lett; úgy látszik, átalakították. De csöndes; nem vár ajtajában senki.

— Poulart papa bizonyára azt hitte, hogy egész érkezésem csak tréfa. Annyiszor felültetük a jó öregget. No de majd megmutatom neki, hogy ez egyszer komoly a dolog!

Kézításkájával a kezében, vállán az úti plédrel, ajkán egy régi dévaj nótával. — úgy nyit be Ledouze a kávéházba . . . Teremtő Isten! ha a felesége, meg a páciensei most látnák! . . .

Amint azonban belép, meglepetten meg is áll . . . Apró, vézna emberke indul elébe, különösen mosolygó, kérdő tekintettel; a mögött gunyos arcú pinczér, hátul pedig fitos orrú éjszakázó képű manzell a pénztári trónusban, s bámulnak a vidáman berontó vendégre. A többi asztaloknál megfordulnak a vendégek — csupa merő idegen arc — s azok is csodálkozva néztek Ledouze arcába.

— Bocsánat, uram, — szólal meg végre Ledouze; — Poulart papa nincs itt?

— Poulart papa? — kérdi a vendéglős csodálkozva. — Négy év előtt meghalt; én vettem meg ezt a házat tőle.

— Szegény Poulart! Meghalt! . . . Hát a felesége? Poulart mama, ő itt van?

— Azt egy ápolóintézetben találhatja az úr.

— Szent Isten! hát mi baja?

— Semmi. Csak az öregség.

— Lehetetlen! . . . hát hány éves volna már?

— Hatvan.

Ledouze arca most már nagyon komolylyá lett. Valami sötét árnyék borult reá s néhány pillanatig szótlanul nézett maga elé.

— Mivel szolgálhatok talán én? — kérdezi végre a gazda.

— Pardon . . . már régen elkerültem Párizsból . . . nem tudtam erről a változásról . . . két nap előtt irtam Pont-Lemonie-ből . . .

— Ah, bocsánat! Az ur talán az a Totole? . . .

Az egész terem egyszerre föl kacagott. Ledouze úgy állott ott, mintha hideg zuhany érte volna. Sohasem érezte magát ilyen kellemetlen helyzetben. Alig talált szavakat, hogy elmormogja:

— Természetesen . . . Irtam egy levelet . . . Azelőtt Totole néven hívtak barátaim . . .

Itt laktam e házban éveken át . . . ifjúságomban . . . Es most azt hittem . . .

— De kérem, hiszen ez nem ok arra . . . ha Poulard ur nem is él már, uraságod azért megszállhat nálam; — felelt a gazda s nyomban harsányan hátra kiáltott a pinczérnek: — Joseph! hat mért nem veszi át ennek az urnak a csomagját? Egy-kettő! . . . Megengedi az ur, hogy szobát nyitassak önnek?

— Mindenesetre . . . kérem . . .

És Ledouze-t fölvezették az emeletre, miközben az asztalok mögött félhalk kacajjal néztek a vendégek a távozó után.

III.

Ledouze bizony nem ismert a régire semmi-féle zugban. A lépcsőházat átalakították, a folyosók színe, formája megváltozott. Abból a régiből, amelyhez egész ifjúságának száz emléke fűződik, nem maradt hirmondónak egyetlen szög. A gazda mialatt udvariasan a vendége előtt lépkedett, még külön fel is hívta minden részletre a figyelmét; megmutatta neki az átalakítások nagyszerűségeit, a modern komfortot, mely a régi avult, elhagyatott épületbe bevándorolt . . . és Ledouze érezte, mint lopják meg illuzióját lépésről lépésre egy-egy emléktől.

Végre fölérnek a folyosóra, ahol Ledouze hajdani szobája nyílik. Az orvos félénken kérdi,

az állampolgárságát, de illetőségét is tudja igazolni. (Helyeslés.) A bevándorlókat keletről Oroszország szállítja nekünk, a jobbrész Galiciában marad, csak a salakja jön át hozzánk. Helyesli a javaslat ama intézkedéseit, hogy a külföldieknek tartózkodását 24 óra alatt be kell jelenteni. Az egyéni szabadság korlátozását látja abban, hogy a rendőrség a bejelentést szállodákban és magánlakásokban ellenőrizhesse. Erre csak a határszéli községekben van szükség, itt kell csak statáriális állapot. Ezt azonban nem lehet kiterjeszteni az egész országra. Javasolja, hogy kis- és nagyközségekben a főszolgabíró, városokban a tanács adhasson engedélyt a betelepülésre, mert ha a rendőrséget hatalmazzák fel az engedélyezéssel, abszolútizmussá fog fajulni ez és rövid idő múlva az ország egy spiczi állammá alakulna át. A törvény intézkedik arról, hogy az uzsoráskodó külföldi az országból kitoloncoltassék. A főváros kivételével sehol sem tapasztalta, hogy végrehajtják a törvényt az országban. Ez azért van így, mert a **közigazgatási hatóság korrumpált.** (Helyeslés a baloldalon.) A zsidó bevándorlásokról szólva gazdasági téren oly veszedelmes bűnösséget tűznek, hogy ahol megfordulnak, ott biztos pusztulás következik be. S mikor ezek az ország népét tönkretetik, akkor jut eszébe a kormánynak, persze már későn, hogy segítsék a felvidéki népeket. A kormány nem azt teszi, hogy kiírta a gazokat, hanem megalkuszik velük. Már pedig az olyan bevándorló zsidók részére, amilyenek Máramarosban vannak, statárium kell és börtön — akasztófa. A javaslatot nem fogadja el. Helyeslés a néppárton.)

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti. Szünet után **Solymosi** szólott a javaslat mellett.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

Szerencsésen véget ért tegnap Nagyváradi városi közgyűlése. Igaz, hogy öreg este lett mire az elnök berekesztette a tanácskozást, pedig két fontos ügyet áttaszítottak a februári közgyűlésre.

A tegnapi közgyűlést kilenczted részében a város villamos művéről alkotott szabályrendelet foglalta le, de ez volt a helyes. Nagyváradi egy óriási lépést tesz a villamos mű kiépítésével a fejlődés felé, amely könnyen borzasztó veszedelmet hozhat a város pénztárára, ha elhibázott alapra van fektetve, míg ellenkezőleg a város boldogulásának csiréit hordja magában.

Dicséret illeti meg a törvényhatóságot, hogy olyan körültekintő gondossággal veszi körül a város ezen nagy lépését.

Más tárgynál nem is volt vita.

*

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Dr. Beöthy László főispán elnöklete alatt jelen voltak:

Bozóky Béla, Frankó Endre, dr. Hoványi Géza, dr. Károly Irén, Nozák Rezső, dr. Pácz Sándor, Szokoly Tamás, Balogh Döme, Beczkay Lajos, Bertsey György, Halász Lajos, Mihely Adolf, dr. Radó Ignác, dr. Sarkadi Lajos, dr. Vucskics Gyula, Kurländer Ede, Szmekta György, Weisz Mór, Füchsl Mór, Guttman József, dr. Gyémánt Jenő, Molnár Lajos, dr. Moskovits József, Papp György, Rendes Vilmos, ifj. Rimanóczy Kálmán, Rothmann Jakab, Steiner M. Albert, Száhlender Károly, Rimler Károly, Bordé Ferencz, dr. Istvánffy István, Eleméry Ferencz, Gerő Armin, Komlóssy József, Lukács Ödön, Dús László, Tóth Márton, dr. Grám Károly, Sztarill János, dr. Baróthy Akos, Kőszeghy József, Ragány János, Szücs Géza, Jablonszky Emil.

A közgyűlés megnyitása után első sorban az első napi közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették.

A szikvizadó kezelésére vonatkozó határozatot Halász Lajos, dr. Sarkadi Lajos, dr. Hoványi Géza, Szokoly Tamás hozzászólása után módosították akként, hogy a házikézelés iránti száudéka határozottabb kifejezést nyerjen.

A villamos szabályzat.

A villamos világításra vonatkozó szabályzat első 7 és a 9. §§-ait letárgyalta már a múlt havi közgyűlés. Ezuttal a 8. és a 10-től 57-ig terjedő §§-ok letárgyalására került a sor.

A szabályzatot az ad hoc bizottság módosításaival terjesztették elő.

A 8. §. a) pontja a villamos mű igazgatójának évi fizetését 3800 koronára tervezi.

Dr. Károly Irén szólalt fel először. Készönetet mond azért, hogy az igazgatótól olyan szakképzettséget kíván a törvényhatóság, amely megfelel az állás fontosságának. Kéri azonban, hogy a tervezett évi 3800 kor. helyett az eredetileg tervezett 5000 kor. fizetést hagyják meg. A mű jövedelmezősége az igazgató egyéniségétől függ. Különösen az üzem első idejében kell minden tekintetben kitűnő vezetők. Gyakorlott szakembert pedig nem kapunk

csekély fizetés mellett, fiatal kezdőre pedig nem bizná a drága művet. 3800 koronáért önérvényes képzett szakember nem jön Nagyváradra. Indítványozza az 5000 korona fizetés megmaradását. De ha mindenáron takarékoskodni akar a törvényhatóság ez állásnál s ezen indítványt nem fogadja el, egy másik indítványt tesz. A pályázatba ne tegyék ki az igazgató fizetésének összegét, hanem a legkiválóbb pályázóval a felügyelő-bizottság meghallgatása mellett kösse meg a polgármester egyezség útján a szerződést, s azt mutassa be a törvényhatósághoz.

Szokoly Tamás teljesen helyesli az 5000 korona fizetés megállapítását. De megtoldja még azzal, hogy ha az igazgató beválik s 20 évig szolgálja a várost, nyugdíjban részesüljön.

Dr. Kurländer Ede más nézetet van s a 3800 korona fizetést elégnék tartja. Minden tekintetben kiváló embert úgy sem lehet 5000 koronáért kapni, más helyről ezért senki nem jön hozzánk. Tehát csak fiatal erői kaphatunk. Ha eredményt fog produkálni, mihamar lehet a fizetést emelni. Ezt tudják a pályázók is. — Felemliti továbbá, hogy nem fogadja el a szabályzat azon intézkedését, hogy az igazgatót és könyvvezetőt a polgármester nevezi ki. Indítványozza továbbá, hogy egy a felvételt, mint az elbocsátást a felügyelő bizottság javaslata alapján eszközölje a polgármester.

Dr. Radó Ignác stularis módosításokat tesz, s ezenkívül indítványozza, hogy az igazgatót és könyvvezetőt a polgármester, a főgépész, gépészeket; leolvasót stb. pedig az igazgató nevezze ki, illetve vegye fel. Ő felelős ugyanis a kezelésért.

Dr. Sarkadi Lajos elfogadja ez utóbbi indítványt, dr. Kurländerrel azonban nem ért egyet. Az alkalmazottak felmentését csak a felügyelő bizottság meghallgatása és nem »javaslata« mellett kívánja eszközölni. A polgármester iránt feltétlen bizalommal kell lenni. Az igazgató fizetésének felemelését helyesli.

Mihely Adolf véleménye szerint az igazgató fizetésének összegét nem kell megszabni, s helyesli, hogy ezzel a cégjegyzésre jog sultak bizassanak meg. Nincs semmi biztosíték arra, hogy 5000 koronáért is kiváló szakembert kapunk. Am kecsgetetni kell ide az embereket. A fizetést fokozatosan szabják meg. Az igazgatónak 3800 koronát adjanak s egy év múlva 400 koronával emeljék. Így 4 évig maradna s azután minden 2 évben 400—400 koronával emeljék, 6000 korona összegig. Az emelést mindig be kell jelenteni a törvényhatóságnak. A lakbért szintén ilyen arányban

vajjon megkaphatná-e azt. Nem, ez el van foglaltva. Ismét egy keserűség. De annyit legalább megengedhetnek neki, hogy egy pillanatra belé tekinthessen?

— Ebben a szobában laktam tudniillik hosszú időn át, — tette hozzá szomorú mosollyal.

— Oh, uram, ön csodálkozni fog! — feleli elragadtatással a gazda.

Felnyitja az ajtót és Ledouze szent boldalommal áll meg a küszöbön.

Hiszen ez nem az ő szobája!

Hol van az ő széles díófa-ágya? Hol vannak a kávészínű függönyök és a tapéták, azokkal a hatalmas virágdiszkekkel, amelyeknek rózsáit szürkére koptatta az idő és amely tele volt írva szerelmi emlékek jelmondataival? Hol van a nyoma annak a revolvergolyónak, amelylyel Mistanchette meg akarta ölni szerelmes lelkét, de a kellő perczen ő maga, Ledouze, akadályozta meg? . . .

Nyomatlanul eltűnt minden emlék! A szürke rózsákkal ékes tapéták helyett aranyos más pompázik a falon, a régi butorok helyébe újak kerültek: fashionable angol stílus berendezés.

— Ez aztán más, ugy-e uram? — kérdi sugárzó arccal a gazda.

— Oh igen; . . . más, — feleli az orvos erőltetett mosollyal, miközben alig képes visszafojtani a könnyeit.

Néhány pillanattal később beviszik podgyaszát egy idegen szobába, ahol semmi sem emlékezteti a multra; az orvos sóhajva néz körül benne, aztán lemegy az étterembe, hogy megebédeljen.

Itt legalább még tájékozhatja magát egy kissé; a restaurálás művelete nem törölte el a múlt összes nyomait.

Ott a sarokban áll az asztal, az ő régi asztala, ahol barátaival együtt ült, átkaczagva Mistanchette trónja felé . . . Igen, ide fog most ülni.

— Bocsánat, uram; tessék itt helyet foglalni. Az asztal monsieur Jules-é! — siet feléje a pinczér tiszteletteljes udvariassággal.

— Ugy, ugy; no szép, akkor hát hozzon nekem, amit akar.

A pinczér odaülteti őt a legrosszabb szögletbe, ahova az ő idejében a futóvendégeket szokták ültetni; közel a konyhához, ahonnan étel szaga áramlik be minden ajtónyitáskor, behallatszik az edénycsörgés zaja.

Időközben megtele a terem. Ifjuság, öröm, hangos jókedv mindenütt; azonban mindebből nem érez semmit . . .

Mosolygó, szép asszonysereg gyűlik össze a fehér abroszok körül; annakelőtte feléje vetődött sok derűs pillantás, jelentős mosoly. Most nem néz rá senki . . . És amint nő az általános jókedv, mind szomorubb lesz a Ledouze lelke.

Ugy érzi, mintha valami meghalt volna benne; hitt az ifjuságban, amelyet ezernyi emlék táplált benne. Ettől az illuziótól azonban megfosztotta valami.

Szemben a székével tükör emelkedik előtte; Ledouze hosszan nézegeti elváltozott arcát, a komolyság redőit, szürke fejét . . . és most eszébe jut az ő csöndes falusi háza, a felesége, a nyugalmas otthon, ahol béke, komolyság és jólét uralkodik. S amint egy pillanatra összehasonlítja ezt a maival azzal a réggel, valami józan gondolat érlelődik meg benne: — igen, ez a mai állapota mégis csak tiszteletreméltóbb, mégis csak áldásosabb.

Szép volt az az ifjuság, romantikus és derült, — de ma . . . ma legalább sohasem bántja a holnap, megvan mindene, hű felesége, komoly barátainak tisztelete és a jólét.

Es amikor Ledouze estebéjét elköltve fölment a szobájába és egy iv papíron levelet írt haza a feleségének, — abból a levélből a jó hitves annyi boldogságot, örömet és megelégedést olvasott, hogy könnyekig megindult tőle.

Tíz órakor Ledouze ágyba fektült; egy ideig még a plafont nézte . . . aztán megeredt szeméből a könny és azzal együtt aludt el, álmában újra eltemetve ifjusága emlékeit, amelyeket a valóság, az idő tőle elrabolt.

emeljék. A 6000 koronánál magasabb fizetést már csak a törvényhatóság adhatja meg.

Halász Lajos elfogadja a dr. Károly Irén vagylagos indítványát. A Mihelyét azonban nem fogadja el, mert a fokozatos fizetésemelés szeszélyektől függ. Egy nagy tehetségű szakértőnek 5000 korona is kevés. Ha dr. Károly Irén alternatív indítványát nem fogadják el, az 5000 korona megszavazását kéri. A kinevezés a felügyelő bizottság javaslata alapján történjék. Indítványozza, hogy az igazgatóval kötendő szerződést a közgyűlés hagyja jóvá.

Bertsey György a Károly Irén javaslatának elfogadása mellett ajánlja, hogy mint mindentűt itt is egy évi próbaidő után véglegesítsék az alkalmazottakat.

Balogh Döme arra hivatkozva, hogy a szolgálkat is a polgármester nevezi ki, azt kívánja, hogy a villamos művel alkalmazottakat is a polgármester nevezze ki.

Dr. Gyémánt Jenő a dr. Károlyi indítványát azzal kéri még megtoldani, hogy a minimum és maximum összeget (3800—5000) állapítsák meg az igazgató fizetésénél. A kinevezésre nézve helyesli a dr. Radó indítványát.

Rimler Károly polgármester ajánlja, hogy a közgyűlés a szabályzat-tervezettel szemben a dr. Károly Irén indítványának második részét fogadja el, s e szerint az igazgató fizetését a szerződéskötésnél a polgármester és a felügyelő bizottság állapítsa meg. A kinevezés jogára megjegyzi, hogy az annál rosszabb, minél több fórum szól bele. Ha azonban dr. Károly Irén második indítványát nem fogadják el, elégnék találja a 3800 korona fizetést, mert arra nincs biztosíték, hogy 5000 koronáért kiváló szakértőt kap a város. Már is tudakozódtak másutt alkalmazott fiatal erők, de mikor a fizetést hallották, visszaléptek. Előreláthatólag csak szerény kezdő ember jön Nagyváradra. Ha be fog válni, emelhetik a fizetését. Az igazgatónak feltétlenül kell rendelkezni az alája rendelt főgépészszel és személyzettel s ezért helyesebb, ha a felvételüket is rája bizza a város.

Steiner M. Albert nagy zajban azt kívánja, hogy az igazgató fizetésének minimumát is állapítsák meg.

Ezután a közgyűlés a 8 §. a) pontját akként állapította meg, hogy az igazgató fizetését a polgármester által kötött szerződésben határozzák meg s a szerződést a közgyűlés hagyja jóvá.

A kinevezésre nézve elfogadták a tanács tervezetét.

A magán bevezetések.

Az eredeti tervezet szerint a város szintén beáll a magánvezetékek szerelői közzé.

Szokolay Tamás ebben monopóliumot lát. Kívánja a szabadversenyt e téren, hogy aki képesítéssel bír, szerelhesse.

Rimler Károly rámutat, hogy a szabályzatban nincs monopólium. Senkit nem tilt el a szereléstől, akinek erre képesítése van. De a város érdeke kívánja, a kartelek elkerülése végett is, hogy a városnak a magánvezetékek szereléséhez joga van. A város fogyasztók nélkül tönkre megy. A helybeli iparosok voltak nála s ő teljesen megnyugtatta őket.

Dr. Hoványi Géza szintén rámutat, hogy monopólium nincs, de biztosítva van a város joga, amellyel, hogy a szakiparosok joga is meg van óva a legszélesebb körben.

Dr. Sarkadi Lajos elismeri, hogy nincs monopólium, de ezt nem is lehetne szabályrendeletbe foglalni. Mégis kifogása van, mert a szakasz nem a várost, hanem az igazgatót tartalmazza fel a magánvezetékek készítésére. A szabályrendelet intézkedése nélkül is szerelhet a város, ha erre ipart vált és tüzeltvezetőt alkalmaz. A szabályzat egy későbbi §-ában

olyan intézkedés van, amely minden versenyt illusoriussá tesz. A bevezetés terveit ugyanis az igazgatóhoz kell benyújtani, a mikor az igazgató is konkurens. A város önköltségen akarja a magánbevezetést készíteni, de hisz így kizárja teljesen az iparosokat. A város ne álljon be szerelőnek. Ha azonban ezt nem fogadják el, mondja ki a város azt, hogy a szerelési munkálatoknál lehetőleg nagyvárad iparosokat alkalmaz. Ezt vegyék be a szabályzatba.

Dr. Hoványi Géza azt magyarázza, hogy az igazgató nem mint magán ember, hanem mint a város közege szerepel a bevezetési munkálatoknál. Hosszabban fejtegeti, hogy kötelessége a városnak résztvenni a magánbevezetésekben. Ebben van bizonyos politika is, de a ki a város érdekeit tartja szem előtt, nem zárhatja el a várost.

Dr. Kurländer Ede monopóliumot lát az intézkedésben, de kényszerűségről elfogadja.

Bertsey György kijelenti, hogy az iparosok féltek a monopóliumtól. Azonban meg van győződve, hogy Nagyvárad városa a munkát az itteni iparosoknak fogja adni. A §. ugyan homályos, de nem fél tőle, mert a város csak korlátozva fogadhat el felszerelési munkákat, s juttat abból az iparosoknak is. A szabályzatot elfogadja.

A többség az eredeti javaslatot elfogadta, **dr. Sarkadi** azon pótlásával, hogy a város a magánfelszerelési munkáknál lehetőleg helybeli iparosokat alkalmaz.

A többi szakaszokat némi módosításokkal fogadták el.

Felhatalmazta a közgyűlés a polgármestert, hogy a villamos műhöz szükséges személyzetet a szükséghez képest mielőbb ideiglenesen alkalmazza, s az állásokra a pályázatot hirdesse meg.

*

A rendőrség szolgálatára vonatkozó szabályzatot, valamint **Pekanovits Imrének** a Körözs szabályozására vonatkozó indítványát a jövő havi közgyűlésre tűzték ki.

Köszeghy József főmérnök indítványát, hogy a közutak rendezéséhez 50,000 korona évi államsegélyt kérjen a város a minisztertől, elfogadták, s a főmérnöknek köszönetet szavaztak.

Még néhány apróbb ügy elintézése után fél 7 órakor a közgyűlés véget ért.

UJDONSAGOK.

Katholikus Szabad Liceum.

Nagy névvel: **dr. Prohászka** Ottokár névvel dicsekszik a Katholikus Szabad Liceum legközelebbi matinéja. A kitűnő szónok lejön Nagyváradra s az ő megragadó erejével, ragyogó ékesszólásával fog szólni a nagyváradai közönséghez. Előadásának címe:

Kiknek pártján áll Krisztus?

Prohászka Ottokáron kívül a január 18-iki matinéén még egy bájos ifjú művész fog énekelni, **H. Schlegel** Erzsike, a ki Budapestről jön ez alkalommal Nagyváradra. Ugyanakkor **Abányi** Emilnek egy remek költeményét fogja elszavalni **Péterffy** Elemér, a jogakadémiai ifjuság kitűnő szavalója.

A többi előadások programjának összeállításán is lázas buzgalommal dolgozik a rendező bizottság; holnap számunkban a teljesen kész műsort is közölni fogjuk.

A meghívókat jövő hét első napjain expedialják.

TAJEKOZTATÓ.

Január 10. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet válogatott gyűlése.

Január 11. Hegyaljai Népkör alakuló gyűlése.

Január 17. Biharmegyei Takarékpénztár közgyűlése.

Január 18. Réti Népkör közgyűlése.

Jan. 18. Kath. Szabad Liceum előadása.

Január 28. Polgári Takarékpénztár közgyűlése.

Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.

Február 8. Kath. kör közgyűlése.

Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.

Márc. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.

Márc. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)

Márc. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.

Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zárónappélya.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket.

kik hátralékban vannak, hogy azt mielőbb rendezni szíveskedjenek.

* **Egyházmegyei hírek.** **Vinkler** József v. püspök, káptalani helynök **Knecht** János tasnádi káplánt a nagyvárad papnöveldebe tanulmányi felügyelőnek nevezte ki, — helyébe tasnádi káplánnak **Hágen** Ferencz ujmisést küldte, az újonnan szervezett orosházi káplánságra pedig **Lipcsy** Gyula ujmisést nevezte ki.

* **A csendőrség és az új perrendtartás.** Érdekes rendelet érkezett le a nagyvárad csendőrkertületi parancsnoksághoz. A honvédelmiügyi miniszter utasította a nagyvárad csendőrkertületi parancsnokságot, valamint a többi csendőrkertületi parancsnokságokat is, hogy helyezkedjenek érintkezésbe az összes nyomozó hatóságokkal és tárgyalások során beszéljék meg, hogy milyen változásokat tartanak szükségesnek a csendőrségi utasításon, esetleg pedig a nemrég életbe lépett bünvádi perrendtartáson. A ki a mai büntügyi nyomozás menetét ismeri, az bizonyosan helyénvalónak találja ezt az intézkedést. A csendőrségi utasítás és a bünvádi perrendtartás oly éles ellentétben állnak egymással, hogy a nyomozó hatóságok, amikor valamely nyomozást megindítanak, alig is tudják, hogy miképpen járjanak el, mivel könnyen megeshetik, hogy intézkedéseik valamelyik törvényszakaszbba ütköznek. Különösen a perrendtartás az, amely okvetlen módosításokat kíván. A csendőrségnek hatásköré ugyanis oly kis körre van szorítva, hogy működést alig is fejthet ki. A törvény a vádlottaknak olyan jogokat és szabadságokat biztosít, melyekkel azok a csendőrség legnagyobb ellenőrködése mellett is kijátszhatják a törvényt. A bünesetekről való jegyzőkönyv felvételével is a polgári nyomozó hatóságokat bizza meg a törvény. A csendőrtisztek működéséről pedig egyáltalán meg sem emlékezik az új törvény. Ezek a nagy visszasságok az okai annak is, hogy a polgári hatóságok az új törvény életbelépése óta mind ritkábban veszik használatba a csendőrség szolgálatát. Most a kormány is jónak látta, hogy a csendőrségi utasítást összehangzásba hozza a perrendtartással és azért felhívta a csendőrkertületi parancsnokságokat arra, hogy a kérdést tisztázzák egymás között is és a tárgyalások eredményeit közöljék vele.

* **Kitüntetett nagyvárad iparos.** Az épülő új nagyvárad ág. evangélikus templom orgonájának elkészítésével pályázaton kívül **Ország** Antal nagyvárad orgonagyáros lett megbízva, a kinek kitűnő szakértelemre valló munkái mindentűt a legnagyobb elismerést nyerték.

* **Az ételosztók és az ingyen szállók forgalma.** A tegnapi nap folyamán a várad-velencei ételosztóban reggeli és ebédre kiosztott 137 adag leves és ugyanennyi adag kenyér, azonkívül 61 egész kenyér. A szőlő-téri ételosztóban kiosztott 1182 adag leves és ugyanennyi adag kenyér. Az ételosztóban levest és kenyeret már csak a szegény gyermekek kapnak. A két szállóhelyen elmúlt éjszaka meghalt 32 férfi és 10 nő. Az egész jótékonyági mozgalom mostanig tartó

eredményéről, egyúttal a további teendők iránt való tájékoztatás céljából a jótékonyági bizottság tagjait, valamint a helyi sajtó szerkesztő-ségeit a főkapitány ma, szombaton délután 5 órára egybe hívta.

* **Veszedelemes konkurrens.** Nagyváradi város törvényhatósági bizottságában tegnap vitatkoztak a felett, hogy Nagyváradi városa ne lépjen be a villamos világítási magánvezetékek szerelői közzé s hagyja meg ezt a munkát az úgy is pangó helyi iparnak. S mikor ez a vita folyt a közgyűlési teremben, egy nagyobb ellenség már akkor beköszöntött Nagyváradi városába. A Ganz-czég értesítette a várost, hogy magán villamos vezetékek szerelésére irodát nyit Nagyváradon, s a munkálatok vezetésével **Medgyesi** Ferencz főmérnököt és **Abel** Ignáczt építésvezetőjét bizta meg, akik az éjjel Nagyváradra érkeztek.

* **Elhunyt apáca.** Tegnap helyezték örök nyugalomra a »Szent Vincze« zárdából az oly korán elhunyt irgalmas nővért **Lescsányi** Erzsébetet, a kit 21 éves korában ragadott el a tüdővész. A gyászszertartást **Felszer** Antal apát kanonok végezte papi segédlettel. A fiatal apácát nagyszámu résztvevő közönség kísérte utolsó útjára.

* **Most már sürgeti a miniszter.** A közúti vasut már évek óta buzza-halasztja a villamos vasut kiépítését, míg eljutottunk oda, hogy a vasut részére is a város szállítja a villamos erőt. A minisztériumban is egyik akadályt a másik után gördítették a város útjába a villamos vasut kérdésénél. Most azonban nagyot fordult a világ kereke. A kereskedelmiügyi minisztériumban sürgetik az ügyet. A miniszter ugyanis leiratot intézett Nagyváradi városához, amelyben megsürgeti az áramszolgáltatás kérdésében a közúti vasutal kötendő szerződést.

* **A szobakules.** Lapunk egyik kedélyességéről és feledékenységéről is ismert munkatársával esett meg a következő história.

Hazafelé igyekezett. Ugy 12 és 6 óra közt lehetett hajnalban, pontosabb időt ő sem tud, mi sem. Kellő igyekvéssel el is ért szobájához s az ajtóba vert szegről le akarta venni a rendesen ott álló kulcsot.

Nem találta. Gyufával kereste s úgy sem találta. Kezdte a szobakules öregapját emlegetni némi csöndes vélekedések közt s még úgy sem találta.

Mit volt mást tenni, mint szépen bekopogott a szomszédba a jó baráthoz s egy diványon ott töltötte az éjszakát.

Pokoli éjszaka volt! Mikor hősünk reggel felébredt, akkor vette észre, hogy a pamlag éppen félakkora ember számára készült, mint ő. Egy oldalon a feje, másikon a lába lógott le s azonfelül a dereka táján kegyetlenül hasgatta valami.

— Te; morgott a jó barátja Mi az ördögöt tartasz ebben a ládában?

— Láda? Még sem józanodtál ki?

— Hát csak nem fogom diványnak ezimezni ezt a te kimpadojat! Valami van benne, a mi összelökte a 7. és 8. bordámat. Jajjaj!

— Lehetetlen. Az a legjobb ruganyos pamlag, ami kapható.

Munkatársunk felemelkedett az ideiglenes ágyról, megszámlálhatlan sóhajások közepette, hogy a »ládát« közelebbi vizsgálat alá vegye.

— Te. Ha megtalálom itt az én bordáim megnyomoritóját, bizony a gazdája derekával is összeköttesbe hozom!

Es a mint fölkel, a sajtó bordák mellől, egy álnok zsebből nagy csörömpölések közt potylyant ki — a szobakules.

* **Rablógyilkosság a margitai országúton.** Biharmegyében úgy látszik, feltámadt a régi betyárvilág. A nap mint nap, olykor tömegesen előfordult kisebb mérvű lopásokon kívül gyakoriak a rablások. Tegnapelőtt este meg éppen rablógyilkosság történt a margitai or-

szágúton. Tudósítónk a borzalmas esetről a következőket jelenti: Tegnapelőtt a Margitán lefolyt országos vásár után alkonyattájban megindult csendesen a Nagyváradi felé vezető országúton egy gazdaember, kinek nevét még eddig nem tudják. Utközben a sötétben hátulról három ember nesztelenül felmászott a szekérrés a mit sem sejtő gazdát a szekeren megölték, és a zsebeiben levő több mint kétszáz koronát elrabolták. Ugy találták meg a szegény gazdát vérében megfagyva a később arra haladó falusi emberek, kik a szörnyű esetet bejelentették a csendőrségnél, mely a nagyváradi rendőrségtől kiküldött Dénes és Bott nyomozó rindőrök segítségével valóságos hadjáratot indítottak a tettesek kipuhatólására. Fáradságukat siker koronázta, mert tegnap délben a rablógyilkosok közül **Sztancse** János nagypataki és **Mada** Gábor loki lakosokat sikerült elfogniok. A harmadik tettes eddig még nem került kézre, de letartóztatása biztosra vehető, minthogy az esetről az összes csendőrségek értesítve lettek. A két rablógyilkos már az ügyészség fogházában van erősen megvasalva.

* **Kereskedelmi és irodai alkalmazottak nagygyűlése.** A nagyváradi kereskedelmi és irodai alkalmazottak folyó hó 11-én (vasárnap) d. u. 5 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében (Kereskedelmi Csarnok nagypiaczter) nagygyűlést tartanak; melyen minél nagyobb számban leendő megjelenésre úgy a főnök, mint az alkalmazott urakat tisztelettel felkérjük. A végrehajtó bizottság.

* **A villamos vezeték elhelyezése.** Nem-sokára kijövünk a télből, s a villamos világítás berendezésében még nem tettünk semmit. Még az sincs megállapítva, hogy az utcákon faoszlopokon, vagy vastartókon lesznek-e elhelyezve a villanyt vezető sodronyok. A város sürgetésére a Ganz-czégtől **Medgyesi** Ferencz főmérnök az éjjel leérkezett Budapestről, hogy a város szakértőivel kijelöljék azokat a pontokat, ahol faoszlopok és a hol vastartók lesznek elhelyezve. Ennek az alapján készítenek tervet, s kiírják a pályázatot a vezetékhez szükséges feltett fenyőoszlopok és vastartók szállítására.

* **Betörés egy lakatosműhelybe.** Stern Sámuel lakatos iparos Kert-utca 81. szám a levő műhelybe, míg nevezett családja körében ebédelt tegnap délben, valaki betört s onnét 2 francziakulcsot és félkilogramm vörös rezet ellopott 14 korona értékben. A rendőrség a tettest nyomozza.

* **A Tiszántul naptára,** melyet minden új előfizetőnk díjtalanul kap, nemcsak Nagyváradon, hanem az egész megyében feltűnést keltett gazdag tartalmával és csinos kiállításával. Hogy az előfizetőkön kívül minél szélesebb körben elterjedést nyerjen ezen kitűnően összeállított s szórakoztató olvasmányul is becses mű, az eddigi 1 korona vételárát 60 fillérré szállítottuk le s ezen csekély összegért kapható Csathó Gábor és Társa könyvkereskedésében, Schmidt Gyula papirtüzletében, továbbá kiadóhivatalunkban és a legtöbb szivartózszdében.

* **A nagyszakállu Lukács László.** Sok mindenféle galiba esik meg néha a képes lapoknál. Az még közönséges dolog, hogy egy-némely nevezetes férfinak 10—20 év előtti arczképét tudják csak megszerezni s aztán méltán elcsodálkoznak az ember, hogy az öszül, vagy éppen kopaszodásnak induló álla-ferfinak vagy művésznek milyen dus fekete haja van. De az már nem mindennapi eset, hogy valakinek az arczképe helyett másnak a fotográfiáját adják ki. A Hét tizesztendősi jubileumakor Tömörkény István arczképét Sajó Aladár neve alatt adta ki. Hasonló eset történt meg éppen a napokban a Osterreichische Illustrierte Zeitunggal. A kiegyezés szerencsés

megkötése után természetesen minden képeslap közölte a megkötésben közreműködő államférfiak nevét. Az indézett képes újság 1903. január 4-én megjelent számában is ott van mindjárt az első oldalon legfelül Goluchowsky, Széll és Körber, alul balról Böhm-Bawerk osztrák pénzügyminiszter, jobbról pedig egy jól táplált, nagyszakállu uri ember arczképe, mely alá ez van nyomtatva: Lad. v. Lukács, k. ung. Finanzminister. Az arczkép Lukács Bétának, a párisi világkiállítás magyar osztálya elhunyt kormánybiztosának egyik régebbi arczképe. Hogy hogyan került ez az arczkép Lukács László pénzügyminiszter nevével Bécsbe, azt csak a magyar viszonyokról rendszeren kitűnően informált osztrák közvélemény tudná megmondani.

* **Egy pusztuló község.** Szomorú hír érkezik Szatmármegye Szaniszló községéből. Egész Szatmármegyében nagy az inség s szinte már elviselhetetlen a nyomor, de a nevezett község lakosai egyáltalában már nem tudnak megélni s így majdnem az összes lakosság kivándorlásra készül. Eddig száznegyven erős, munkabíró ember szerzett utlevelet, hogy Amerikában próbáljon szerencsét. Szatmármegye alispánja, Nagy László terjedelmes memorandumot terjesztett a belügyminiszter elé, a melyben javaslatot tesz a nagy nyomor enyhítésére.

* **A munkás- és cselédsegélypénztár múlt évi működése.** Hogy az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár áldásos intézménye mily gyorsan vált népszerűvé, azt legjobban bizonyítja a pénztárnak az elmúlt évről összeállított statisztikája. E statisztika szerint az 1902. évben a pénztár önként beiratkozott tagjainak száma összesen 44919. A biztosított gazdasági cselédek száma közel 350.000. A kifizetett segélyekről a következő statisztikát állította össze a pénztár: **Baleseti segély** cselédeknek 1296 esetben 68786 kor. 69 fillér, I. cs. tagoknak 222 esetben 7896 kor. 82 fillér, II. cs. tagoknak 43 esetben 869 kor. 28 fillér, rendkívüli tagoknak 457 esetben 15.323 kor. 38 fillér, gépmunkásoknak 86 esetben 3627 kor. 98 fillér. **Rokkantsági segélyek** cselédeknek 344 esetben 4754 kor. 74 fillér, I. cs. tagoknak 14 esetben 150 kor., rendkívüli tagoknak 42 esetben 725 kor. 83 fillér, gépmunkásoknak 3 esetben 40 kor. **Haláleseti segélyek:** Cselédeknek 190 esetben 27.875 kor. 15 fillér, I. cs. tagoknak 35 esetben 4092 kor. 02 fillér, II. cs. tagoknak 3 esetben 11 kor. 44 fillér, rendkívüli tagoknak 26 esetben 4354 kor. 17 fillér, gépmunkásoknak 8 esetben 2313 kor. 84 fillér, összesen kifizetett 2688 esetben 140.820 kor. 34 fillér. Ujabbán gróf Andrassy Dénes, gróf Majláth Géza és Dréher Antal jelentették be a pénztárnál, hogy összes cselédeiket beiratják a tagok közé. A földmivelésügyi minisztérium számvevősége **Ebersz** Károly kir. tanácsos, számvevőségi igazgató szolgálatának 25 éves jubileuma alkalmából az ünnepeit nevére nagyobb összegű alapítványt tett az országos gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár javára. Kívánatos volna, hogy a számvevőség e nemes példája sok követőre találja.

* **Találtak egy pénztárczát** némi pénztartalommal s egy számlalappal. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrség 4-ik számú szobájában.

Igazságszolgáltatás.

A siteri telepítés.

Köztudomásu, hogy mennyi pörös huzavonát okozott, s mennyi tapasztalatlan embert csapott be a siteri uradalom parcellázása. **Roheim** Náthán bankár az 5950 holdnyi birtok volt tulajdonosa, már 1899-ben mindenképen szabadulni akarván az uradalomtól, olyan feltételek mellett hajlandó volt apró részletekben is eladni a birtokot, ha a vételár ki nem fizetett részét mint zálogkölcst az ő javára rá-táblázzák.

Az ilyen kis részletekben való föld eladás közvetítésével pedig Roheim, Keiser Zsigmond ügynököt bízta meg olyan megegyezéssel, hogy Keisernek joga van a szerződések jogérvényes megkötésére, de a vételárból mit sem vehet föl, foglaló fejében sem, hanem a fizetések vagy a Roheim nevére kiállított takarékpénztári könyvre fizetendő, vagy egyenesen a címére küldendő.

Az így szigorúan körül irt szerződés értelmében Keiser sehogy sem boldogult az amugy sem szerencsés ügylettel, tehát fortélyos ravasszággal elhitette a könnyen hívő Makó és vidéki emberekkel, hogy ő a foglalók felvételével is meg van bízva. S kalandos üzlettervekkel iparkodott földvásárlásra csábítani a könnyen hívőket. Így történt ez a szóban forgó esetben is.

Keiser Zsigmond 1899. év októberében Nemcsik Istvánnal egyezkedett mint egy 100 holdnyi területre, s a már fent említett módon 300 forint foglalót vett föl a naiv makói emberől, a ki teljesen bízott a közvetítőben, s még utólag is küldözgetett kisebb összegeket a szerződés és átírás költségeire. Majd ismét egy urasági épületet is megvásárolt a Keiser rábeszélésére, s ennek árába pedig 125 forint foglalót adott.

Később azonban nem győzvéni várni a szerződés kiállítását, tudakozódott Roheimnál a kötött üzlet felől, mire kitudódott, hogy Keiser jogtalanul csalta ki Nemcsiktől a 450 forintos összeget.

E miatt ült tegnap Keiser ügynök a törvényszék egyik büntető tanácsa előtt.

A tárgyalás folyamán Keiser azzal védekezett, hogy nem a föld árába foglalót, hanem az együtt alapítandó baromfi tenyésztő vállalat rész tőkéjéül vette föl Nemcsiktől a 450 forintot. A kihallgatott tanúk, nevezetesen Nemcsik és neje meg az apósa határozottan tagadták, hogy bármiféle közös vállalatról szólt volna Nemcsik és Keiser között.

A bizonyítás folyamán tehát beigazolódott, hogy a baromfitenyésztő kalandos terve csak olyan fajta kibuvó, a melyet az előrelátó ügynök csak azért emlegetett a foglaló felvételkor, hogy ha felelősségre vonnák csalásáért, legyen mire hivatkozni mentségül.

A törvényszék büntető tanácsa tehát Böhm Jenő bíró elnöklésével csalás büntetésében találta bűnösnek Keiser Zsigmondot, s ezért 1 évi börtönnel és 100 korona pénzbüntetéssel sújtotta.

Az ügyész és vádlott felebbeztek.

Betörők.

Rovott multu gézengúz alakok egész csapatával telt meg tegnap a törvényszék tárgyaló terme.

Egy mozgalmas, betörésekben gazdag éjszakáról adtak számot hárman: Mihalovszky Dezső, Mona Sándor és Sulán Sándor suhancok.

Ők hárman törtek be 1902. október 9-én előbb Moga János gör. kath. plébános cz. kanonok lakásába, a honnan 40 korona készpénzt és egy csomó cigarettát emeltek el. Majd Szilágyi Géza Szent László-téri üzletének kirakatát nyitották ki tolvaj kulccsal s innen 48 drb. 400 korona értékű arany gyűrűt loptak el.

A már többször büntetett tolvaj suhancok aztán potom áron vesztegették el a lopott ékszereket s így könnyen nyomára jutott a rendőrség a tolvaj bandának.

Tegnap orgazdáikkal együtt ültek a vádlottak padján.

Sokan vannak ezek a gyanus alakok, a kik össze vásárolták garasokért az értékes gyűrűket, Nevezetesen: Székely János, Vesz Dávid, Makucsán Tógyer, Dlika Istvánné, Tem Miklósné, Mona Julcsa, Bankó Ferencz, özv. Mezey Jánosné.

A fiuk beismerték tettüket, az orgazdák meg természetesen azzal védekeztek, hogy ők nem tudták, hogy mint kerültek a gyűrűk, de természetesen ellentmondásokba keveredtek.

A törvényszék büntető tanácsa tehát érdemük szerint osztotta a leülendő hónapokat.

Mihalovszky Dezső 3 évi fegyházat, Mona Sándor 2 és fél évi fegyházat,

Sulán János pedig tekintve gyermekkorát 1 évi fegyházat, az orgazdák pedig 1 havi, 1 heti, 3 napi fegyházon osztozkodtak érdemük szerint.

Sorsüldözött körjegyző.

S. Lajos valamikor szakadati körjegyző volt. Eleinte Isten áldása volt működésén, de később egyik csapás a másikat követte házánál. Először irnoka sikkasztotta el a községi pénzek nagy részét, miért őt ártatlanul — mert a gyanu reá irányult — három évi fegyházra ítélték. Az ítélet azonban nem emelkedhetett jogerőre, mivel időközben megkerült a sikkasztó jegyzői irnok, ki bűnét bevallva, vizsgálati fogságba került, hol megőrült.

Tegnap pedig hivatali sikkasztással vádolva állott a törvényszék előtt. A kir. ügyészség azért emelt vádat ellene, mert midőn átadta a szakadati községi pénztárt, abból 68 korona hiányzott.

A hiányt egy keletkezett, hogy S. a pénztárból a hiányzott összeget a községi bírónak adta át, miről a bíró — mivel nem tudott írni — nem adott nyugtát.

A tanúk kihallgatása beigazolta vádlott ártatlanságát s így Gáthy Bálint kir. alügyész elejtette vádját, melynek alapján a vádlottat felmentették.

EGYESÜLETEK.

A nőegylet vál. ülése.

A biharmegyei és nagyváradi nőegylet választmányi tagjai s védhölgyei ma délután négy órakor özv. báró Gerliczy Félixné elnökölésén gyűlést tartanak, melyen több fontos ügy kerül elintézésre.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTAR.

- Jan. 10. Jogászbál.
- Jan. 10. Kovács Tivadar balletmester tánczikolájának zárvizsga-estélye a Zöldfában.
- Jan. 11. Ipartestületi ifjuság önképző körének tánczestélye a Zöldfában.
- Jan. 11. Pecze-Szöllősi Olvasó Egylet mulatsága a Jégpinczében.
- Jan. 17. Otthon bál.
- Jan. 18. Katholikus legény-egylet bálja.
- Jan. 18. Fehérkereszt-bál.
- Jan. 24. A tisztikar hangversenye és tánczestélye.
- Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.
- Febr. 1. A 48-as népkör bálja.
- Febr. 7. Tiszti-bál.
- Febr. 14. Közvacsora a Gyermekkorház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
- Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

JOGÁSZBAL.

— A farsang beharangozója. —

Megnyílt a legvigabb rovat is a lapok hátsábjain, megérkezett mosolygó arczczal a világ legkedélyesebb, legszeretreméltóbb hercege, a báltermek uralkodója Karnevál fenség.

A mamák telve reménységgel várják, a leányok dobogó szízzel fogadják, s még a lázózó ifjak is elábrándoznak a bohó farsang örömeiről. Bóditó, de édes álmom ez, mely a száraz fából kisajtott búbajos nótával kezdődik, és szerelemmel (de nem mindig házassággal) végződik.

Karnevál az egyetlen uralkodó, ki ellen soha sem zúgolódik senki, s bár rövid az uralma, alkotásokban gazdag. Sok egész életre való boldogság forrását fakasztja, s még azoknak is, kik talán nem lelik fel az örök boldogságot, évről-évre megtölti szívüket édes szép emlékekkel.

Karnevál hercegnek alig lehetne méltóbb fogadtatást rendezni, mint a mai lesz. Leikes hívei majdnem teljes számban megloznak előtte jelenni.

Jogászbál.

Leányálmok dédelgetett kedvence, ifju lelkek vágya. Ugyan hány remény fog ma valóra válni, hány illúzió szétfoszlani.

Annyi bizonyos, hogy Karnevál falattvalói, az edzett, harcra (táncra) kész ifjak s bajoló tekintetű leánykak előtt sokáig emlékezetes lesz a mai nap, a

Jogászbál.

Tánczvizsga estély. Nagyváradon, 1903. jan. hó 10-én (szombaton) a Zöldfacszálloda nagytermében Kovács Tivadar balletmester mindkét nagy nyilvános tánczfolyamának befejezésére, — francia-, salon- és társas tánczok bemutatásával egybekötött zárvizsga-estélyt rendez. A tánczvizsga, illetve a tánczok bemutatása két részben történik, u. m. a kisebb csoport részére 1/2—8 óráig, a nagyobb csoport részére 8—10 óráig, mely után az általános táncz veszi kezdetét. A folytatólagos tánczestély kezdete este 1/2 órakor. Belépődíj: Családjegy (4 személyre) 4 kor. Személyjegy 2 kor. Diák- vagy növendékjegy 1 korona. Karzat 50 fillér.

TAVIRATOK.

A kiegyezés.

Bécs, jan. 9. (Saj. tud. táv.) Körber vasárnap érkezik Budapestre, a kiegyezési iratok revíziójára, s ekkor mindkét kormány alá írja a kiegyezést.

Hornig püspököt operálták.

Bécs, jan. 9. (Saj. tud. táv.) Hornig Károly veszprémi püspökön ma Bécsben sikeres operációt hajtottak végre. Az operáció óta az agg főpap a körülményekhez képest jól érzi magát.

A vezérkar ujjaszervezése.

Bécs, január 9. (Saját tud. távirata.) A mult napokban tartott katonai tanácskozáson, melyen a király elnökölt, a vezérkar ujjaszervezését vették tervbe.

A tisztviselők fizetésrendezése.

Budapest, január 9. (Saj. tud. táv.) A Magyarország legujabb értesülése szerint a tisztviselők fizetés rendezéséről szóló javaslatot a jövő héten már a ház elé terjesztik.

A hercegi regényekhez.

Drezda, jan. 9. (Saj. tud. táv.) Giron szerdán elutazott Genfből s egy napi távollét után csütörtökön visszatért s meglátogatta a szász trónörökösnet s ekkor szóba került a szász udvarral folytatott tárgyalásuk.

Bécs, január 9. (Saj. tud. táv.) Ma jelent meg az udvari almanach, melyből már Lipót Ferdinánd nevét kitörölték a főhercegek sorából.

Genf, január 9. (Saj. tud. táv.) Lipót Ferdinándnak hir szerint 300 000 márka kielégítést ajánlanak fel. De ennek fejében minden igényéről le kellene mondanania.

Humberték kihallgatása.

Páris, jan. 9. (Saj. tud. táv.) Humbert Terézt ma hallgatta ki a vizsgálóbíró. Kihallgatása 3 óra hosszúra tartott. Kijelentette, hogy mindenért egyedül ő felelős s annak idején az egész szövevényes dolgot leleplezi.

NYILTTÉR.

Szabott árak!

China-ezüst
gyári raktárnéven új, fényes, régi szükségét pótló
üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMER-TÉREN,

(Lukács aranyműves eddigi helyi-
ségében).

A »CHINA-EZÜST GYARI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően
jutányos áron kaphatók a legmo-
dernebb china-ezüst cikkek, leg-
hírnevesebb elsőrangú gyárakból.
Ezek a cikkek ma már alig nél-
külözhetők az uri házakban s jutá-
nyos áruknál fogva a legalkalmas-
sabbaknak bizonyultak a háztar-
tásban. A legelőkelőbb ilyenmű
gyárak remekei vannak felhalmozva
a Nagyváradon most létesült china-
ezüst raktárban, melynek meg-
tekintésére felhívjuk a tisztelt
közönség figyelmét.

70.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR

Szombat: Csepürágók.

Vasárnap délután: Kornevillei harangok,
este: A kereszt jelében.

Ujházi Ede vendégszereplése. Ujházi

Edét, a Nemzeti Színház nagy jellemszínészét
sikertől Somogyinak nagyváradai vendégszerep-
lésre megnyerni. Ujházi mester kedden kezdi
meg vendégszereplését *Egy párisi regény*
című darabban, majd egy napi pihenő után
Champton mesterben, *A Fontbiquet család-*
ban és a *Zalameai bíróban* fog fellépni a
Szigligeti-színház színpadán.

Változások a műsorban. Tegnap fal-
tális dolgok esküdtek össze a színház műsora
ellen. *Mártha* operett felújítása volt eredeti-
leg a műsoron s nagy volt az érdeklődés Flo-
tow remek operája iránt. Az opera czimsze-
replőjének, Márkus Arankának azonban hirtel-
len torokgyulladás támadt, mely a művészt
női ágyhoz köti. *Somogyi* igazgató telefonon s
távíratban Sugár Arankával, a kolozsvári szin-

ház énekesnőjével akart tárgyalni, hogy játssa
el *Mártha* szerepét. Megyeri igazgató készség-
gel adta volna ehhez beleegyezését, de Su-
zár Aranka két napi szabadságra Budapestre
utazott. Ma, szombaton este *Mártha* helyett a
népszerű *Csepürágók*-at játsszák. Ez a változás
bizonyára sokaknak kellemes lesz, kik Ganneé
gyönyörű muzsikája operettjét szeretik. Susan-
ne-t Rédey Szidi, Marion-t T. Pogány Janka
játsszák. *Pintér Imre* és *Heltay Jenő* a második
két főszereplő. A vasárnapi darabok nem vál-
toztak. Délután a *Kornevillei harangok*, este
a színház szenzációs látványos ujdonsága, a
Kereszt jelében történeti korrajz kerül színpa-
ra.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 113.

Bérlet 95. sz.

Ma szombaton, 1903. január 10-én:

Csepürágók.

Operette.

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első
emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint.
Zsölye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tamlászkék, 1
frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr.
Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék
30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy
a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr.
Egy színlap 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától
előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, január 11-én:

Délután 3 órakor félhelyárrakkal:

Kornevillei harangok.

Operette.

Este 7¹/₂ órakor rendes helyárrakkal:

Kereszt jelében.

Korrajz.

REGÉNY-CSARNOK.

Tűzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik.

178

Sagloba most lebocsátotta a létrát és fűrgén
lefutott rajta. Mikor az istállóból az udvarra lé-
pett, felsőhajtott:

— Szabad vagyok . . .

Körülnézett. Az udvaron halottak heverték,
sok kozák és csak néhány lengyel katona. A
uemes körüljárni kezdtük, mindeniket megtapo-
gatta, egyiknél aztán letérdelt. Nemsokára föl-
emelkedett és ekkor már a kezében egy bádög-
kulacsot tartott.

— Tele van, mormogta.

A kulacsot a szájához emelte és nagyot
húzott belőle.

— Nem rossz!

Ismét körülnézett és most már határozott
hangon ismételte:

— Szabad vagyok!

Azután bement a házba. A küszöbön az
öreg bodnár holttestében botlott meg, akit Bohun
emberei öltek meg.

Amikor visszajött, a dereka köré csavarva
kabátja felett ott diszlott a Bohun arannyal
gazdagon himzett öve. A öv mellett pedig ru-
binttal kivert kés ékeskedett.

— Az Isten megjutalmazza a bátorságot,
mormogta. Tele van a bugyillárisom! Az az
utálatos gyilkos! Remélem, nem menekült el!
De az a kis ezermester! Elszánt fráter és mér-
ges, akár egy darázs. Azt tudtam róla, hogy
derék katona, de hogy Bohunt, mint egy sovány
gebét lelovagolja, azt nem hittem volna. Hogyan
is fér ilyen kis emberkébe az a nagy vitézség
és bátorság? Bohun mellett olyan, mint a bika
mellett a gödöly! Az Isten adjon neki sok
szerencsét! Bizonyosan nem ismerte azt a zsi-
ványt, küönben megölte volna! Pfúj, micsoda
puskaporzag van itt. No, én olyan veszedel-
meken mentem keresztül, aminőket eddig nem
is láttam. Híla legyen őrta az Istennek. Hogy
igy elbánt Bohunnal! Ezt a Wolodyjovskit kö-
zelebről fogom megfigyelni, mert az ördög rej-
tőzik benne.

Igy elmélkedett magában Sagloba és az
istálló küszöbére ülve várakozott.

Ezalatt a mezőn megjelentek az ellenség
üldözéséről visszatérő katonák, Wolodyjovskival
élükön. Amikor Wolodyjovskit Saglobát meglátta,
leugrott lováról és elébe sietett.

— Mi az, hat te élsz még? — kiáltott
már messziről.

— Persze, hiszen itt állok épen, egészsé-
gesen! — szólt Sagloba, Isten fizesse meg, hogy
a segítségemre jöttél.

— Adjunk az Istennek hálát, hogy még
kellő időben jöttem, — váiaszoit a kis lovag
és megszorította Sagloba kezét.

— De honnan tudtad meg, hogy veszélyben
vagyok?

— A majorsági parasztok hozták hírt.

— Óh! és én azt hittem, hogy ők árultak el!

— Dehogy. Ezek jó emberek. A fiatal pár
alig tudott elmenekülni. Hogy a lakodalmas
néppel mi történt, azt nem tudom.

— Hát nem voltak árulók, akkor a kozákok
kiölték őket. A gazda ott fekszik a ház mel-
lett, holtan. De hagyjuk ezt. Mould, él Bohun?
Elmenekült?

— Hát Bohun járt itt?

— Igen, az a kozák volt ő, aki süveg nél-
kül, félmeztelenül menekült és akit letapostál.

— A kezét is átvágtam. Hát te, Sagloba,
mit végeztél?

— Hogy mit végeztem? Jöjj, Mihály — és
csodáld!

— A kezénél fogva az istállóba vonszolta.

— Csodálj! ismételte.

Wolodyjovskit először mit sem látott. Mikor
a szeméi megszokták a sötétséget, meglátta a
szemét közt heverő holttesteket. (Folyt. köv.)

AMERIKAI ÁRUHÁZ

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCA. BAZÁR-ÉPÜLET.

Olcsó árakban utólrerhetetlen!!

Bámulatot keltő farsangi cikkek!

Ugyszintén

minden rőfös-árakban meglepő nagy választék!

Értéktőzsde.

	Budapest, jan. 9.
Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	509.50
Rimamurányi	472.—
Magyar jelzálog	—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

	Budapest, jan. 9.
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.95
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repce, aug.	96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. jan. 9-án.

Magyar aranyjárdék 4‰	120.40
Magyar koronajárdék	98.65
Magyar vasuti köl sön aranyban 4 1/2‰	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2‰	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	98.75
Magyar földterhermentési kötvény 4‰	—
Italmérési jog megváltási kötvény	98.10
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	203.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	160.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	100.75
Osztrák járadék papírban	100.65
Osztrák járadék papírban	120.50
Osztrák járadék aranyban	100.55
Osztrák korona járadék	154.50
Osztrák államsorsjegyek	15.40
Osztrák magyar bank részvény	781.50
Magyar hitelbankrészvény	690.50
Osztrák hitelintézet részvény	95.20
Párisi vista	19.03
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.03
Németbirodalmi márka	239.41
Londoni vista	23.42
20 márkás arany	—

A szerkesztésért felelős.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Alma, Körte és Szőlő eladás.

Alma — — klgként 14 kr. feljebb
 körte — — » 50 kr. »
 csemege szőlő » 40 kr. »

A legfinomabb faj gyümölcsök Törökországból kaphatók nagyban és kicsinyben. *Zöldfa-utca, Kurländer-ház.* Kurländer és Ullman fűszer üzlettel szemben. 104.

Lelkészek, tanítók, katolikus egyesületek, keresztény szövetkezetek pártfogásába ajánljuk

Helvey Lajos dr. könyvét:

A

Vasárnap délután

czimű pompás népies elbeszélés-kötetet A derék könyvecskének minden plebánia és iskola könyvtárában, valamennyi egyesületünk és szövetkezetünk asztalán helyet kell foglalnia. Ára postai bérmentes küldéssel egy korona. Pénz előzetes beküldése mellett megrendelhető a szerző czimén, Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28/a.

Három magtár

azonnal kiadó a
 Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
 terményhitelbank

Nagy, Teleky-utcai házában. 306

Belépési felhívás!

a filléres

TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET
IV. évtársulatába.

A Filléres Takarékos és segélyszövetkezet 1903. év január 1-én új évtársulatot nyit.

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszésszerűen számban jegyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszereű hetenként ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok befizetések arányában olcsó kamattal mellett kölcsönöket kaphassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Jelzőlogbank helyiségében (Bémer-tér Lévaipalota)* eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendők.

A vidéki beiratkozók a befizetéseket a postatakarékpénztár útján díjmentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1902. október hó. 48

„FILLÉRES“

takarékos és segélyszövetkezet.

A lejárt évtársulat minden 20 fillér heti befizet és után 31 K. 20 fill. tőkét és 2 K. 60 fill. osztalékot fizetett készpénzben.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
 vonalzatok,
 gazdasági nyomtatványok,
 egyházi, községi
 és egyéb
 hivatalos nyomtatványok,
 körlevelek,
 levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
 mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

báli meghívók,
 tánczrendek, étlapok,
 naptárak,
 palaczkfeliratok,
 névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba
 vágó nyomtatványok
 készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.